

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Til Nordmænd om en Norsk Høi-Skole

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Til Nordmænd om en Norsk Høi-Skole", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1837_580-intro-shoot-idm323.pdf (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Efterspil

Til Nordmænd om en Norsk Høi-Skole vakte således en del postyr i Norge, men generelt blev værket ikke forstået på sine egne præmisser. Det betragtedes først og fremmest som et partsindlæg i den standende strid mellem 'klassicisme' og 'realisme', herunder striden om latin kontra norsk som undervisnings- og eksaminationssprog. Kun *Morgenbladets* velvillige, men dog ikke ukritiske omtale viste en større forståelse. Endog større end det var muligt ud fra en isoleret læsning af værket selv.

Grundtvigs vel nærmeste norske kirkelige tilhænger, som dog ikke delte hans had til latinen, kateket ved domkirken i Christiania W.A. Wexels, søgte at dæmpe Grundtvigs forventninger. Og måske også at advare ham imod omklamring fra det liberale *Morgenbladet*. I brev af 13. august 1837 skrev han:

“Tak for Deres Ord om den norske Højskole. [...] Jeg har des værre derom kun lidet Haab. Man forstaar Dem næppe her. [...] En Del her vil glæde sig i de 'Friheds-Ideer', i den 'Liberalisme', de mene at finde udtalt i Deres Ord, vil ogsaa i dette Stykke forstaa Dem maadelig nok og for Resten give Højskolen en god Dag” (1926, s. 273).

I sin fortale til *Nordiske Smaadigte* indrømmede Grundtvig da også, at *Til Nordmænd om en Norsk Høi-Skole* “havde mødt endeel Misforstand” (1838, s. XVI) i Norge. Alligevel var han ved godt mod.

I et brev til B.S. Ingemann skriver han 22. september 1837, at værket har vakt “nogen Eftertanke om den folkelige Højskoles Nødvendighed [...] i Norge, hvad saa end Følgen deraf kan blive” (1882, s. 199). Samme dag skriver han til Gunni Busck:

“Fra Norge har jeg hørt, at min lille Bog har gjort endeel Opsigt, og at der virkelig tænkes paa privat at oprette en folkelig Høiskole, men om Tanken bærer Frugt, er et andet Spørgsmaal, som kun Tiden kan vise” (Busck 1878, s. 206).

Det var den resolute Randi Solem, der fra august 1837 på eget initiativ gav sig i kast med at realisere de grundtvigske højskoleplaner i Norge, og hun skrev flere gange til Grundtvig herom. Juli 1838 var planerne blevet så konkrete, at hun tænkte sig at lade købe en bestemt gård til formålet. Nu bad hun Grundtvig komme op og bese den (Skrondal 1929, s. 88; brevene fra Randi Solem til Grundtvig i Grundtvig-arkivet, fasc. 443.41.a-k).

Planerne løb dog ud i sandet. De dybere forudsætninger for en folkelig højskole var dengang hverken til stede i Danmark eller i Norge, og den første norske højskole, Sagatun, åbnede først i 1864 (Thorkildsen 1996, s. 129-142).